

PIENI PUUKELLO

3/2018



KARJALAISEN OSAKUNNAN JÄSENLEHTI VUODESTA 1916



“Ei ole hyvä rypeä haaveissa ja unohtaa elää,
muista se.”

– *J.K. Rowling, Harry Potter ja viisasten kivi,*
suomentanut Jaana Kapari-Jatta



PIENI PUUKELLO 3/2018

- 4 Pääkirjoitus
- 5 Q-palsta
- 6 Osakunnan kesäretki Tohmajärven Potsipäiville
- 8 Käsikirjoitus 19 tunnissa
- 10 Puhe Inspektorille
- 11 Viisi syytä kirjoittaa Pieneen Puukelloon
- 12 Pohjas-Karjalan kul'tuuruukezä 2018
- 14 Timanttihiomossa
- 17 Jaaritelma

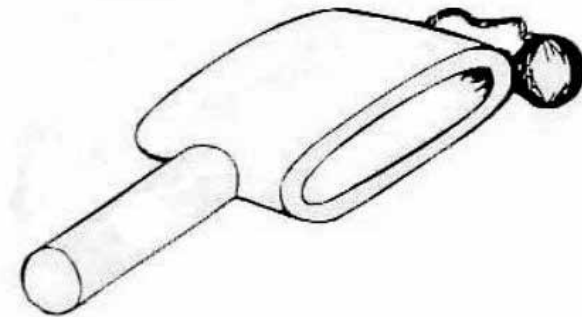
PÄÄKIRJOITUS

Päivät lyhenivät varkain ja kesä vaihtui syksyyn. Se merkitsi sitä, että oli aika palata opiskelemaan. Samalla mieleeni hiipi ajatus siitä, kuinka nopeasti aika kiittääkään. Muistan, kun aloitin omat opintoni innon ja kauhun sekaisin tuntein. Muutto pääkaupunkiseudulle oli uusi alkua. Monella muulla se oli edessä tänä vuonna.

Nyt voin hivenen haikeana muistella niitä aikoja, kun olin vielä fuksi ja autuaan tietämätön kaikesta edessä olevasta. Tällä hetkellä minulla on edessä kandidaatintutkielman kirjoittaminen. Taas yksi pelottavalta tuntuva ajatus, jota varmasti vielä joskus muistelen haikeana.

Osakuntakin on herännyt kesäuniltaan. Syksyn edessä voimme syventyä taas tapahtumiin. Toivottavasti saamme nähdä tapahtumissa sankoin joukoin tuoreita fukseja. Heitä tarvitaan aina. Antoisaa syksyä niin uusille kuin vanhoillekin opiskelijoille!

Alina Riionheimo





Kuraattorin väli(+vähän) vuosikatsaus

Muistellaanpas ensin vanhoja. Vuosi ja kausi alkoi ihmettelemällä, mitä kaikkea virkaan kuuluu ja miksi kaikki kysytään aina ensin minulta. Noh ei siinä. Kuraattorinvaihtoja tuli koluttua ja omakin kaulakillutin tuli harteille.

Vuosijuhlien alla pihallaolon määrä oli massiivinen, kun vuosijuhlissa jaettavien apurahojen hakemukset piti saada käsiteltyä ja päätökset tehtyä sekä meillä että säätiöillä. Noh tästäkin lopulta selvittiin. Loppu kevät alkoi jo sujua mukavammin, kun näistäisommista oli selvitty. Asunnotkin taas jaettiin.

Kesällä toimintaa oli tiettyä vähemmän, mutta kesäretki ja -juhla vietettiin taasen. Itäsuomalainen kesäjuhla oli kyllä varsinainen kokemus tämän kesän helteillä ja Uuden olemattomalla ilmanvaihdoilla. Kesän aikana saatiin myös käytyä läpi kaikki osakunnan säännöt ja ohjesäännöt, sekä laadittua näistä ehdotus uusiksi säännöiksi. Iso kiitos kaikille sääntötyöryhmässä olleille. Työ saatiin kunnialla loppuun.

Loppusyksystä, mikäli osakunnan kokous ja Helsingin yliopiston uusi rehtori suovat, saadaan nämä uudet säännöt voimaan. Fuksisyksy on vahvasti käynnissä ja saatiin kasaan isoimmat fuksisitsit vuosiin! Vielä on edessä Sarvijuhlat, Praasniekat, itsenäisyyspäivä ja erikoisuutena (viimeinkin!) kunnianspehtori Dennis Bamfordin muotokuvan julkistus.

Jaksamista itse kullekin loppuvuoden koettelemuksiin!

Kuraattorinne Juhq

Osakunnan kesäretki Tohmajärven Potsipäiville

Tämänvuotinen kesäretki järjestettiin Karjalaisen Osakunnan ja Seniores Carelienses ry:n yhteisenä retkenä 30.6.-1.7. Tohmajärven Potsipäiville. 11 osallistujan voimin vietimme kaksi päivää Tohmajärvellä paikalliseen markkinatunnelmaan ja kulttuuritarjontaan tutustuen. Lauantain menomatkan päätteeksi ensimmäinen ohjelmanumero paikan päällä kohteessa Tohmajärvellä oli tutustuminen Potsipäivien torimarkkinoiden tunnelmaan samalla lounasta torilla nauttien. Tunnelma oli aitoa maalaismarkkinatunnelmaa tutuimmillaan kuullessamme kuulutukset traditionaaliseen lypsykilpailuun ilmoittautumisesta. Olipa torilla muotinäytöskin. Paljon väkeä torimarkkinat kaikkiin puolin vetivät tuulisesta ja viileähköstä kesäkuisesta lauantaipäivästä huolimatta.

Hyvin nautitun lounaan jälkeen suuntasimme läheiselle Nymanin talolle tutustumaan ja ammentamaan maakuntaan tutustumisteeman hengessä Tohmajärven historiaa. Nymanin talossa tutustuimme apteekkimuseoon. Olihan Tohmajärvelle Joensuu-Sor-

tavalan posttien varrelle perustettu apteekki yksi maakunnan ensimmäisiä. Vierailupaikkakunnastamme pidempiaikaiset osakuntalaiset muistanevatkin jo kenraali von Oeschin, osakunnan kunniajäsenen ja Seniores Carelienses ry:n ensimmäisen puheenjohtajan ja että hän oli Tohmajärveltä kotoisin. Museon valokuvissa nähdyn myötä voimme todeta hänen vierailleen Nymanin talossakin usein.

Samassa pihapiirissä tutustuimme myös Maiju Lassilasta koostettuun näyttelyyn. Onhan Maiju Lassila yksi Tohmajärven merkkihenkilöitä ja onhan tämä vuosi myöskin merkkivuosi, kun hänen syntymästään tulee tänä vuonna kuluneeksi 150 vuotta. Seuraavalla sivulla Maiju Lassilasta lisää kertova artikkeli juhlanäyttelyä koostaneen Osakuntamme pitkäaikaisen seniorin Miia Seppäsen kirjoittamana. Nymanin talon ja Maiju Lassilan näyttelyn lopuksi oli vuorossa samassa pihapiirissä sijaitsevaan Tohmajärven kesäteatteriin tutustuminen. Olihan viikonlopun Potsipäivien hengessä syytä nähdä samalla myöskin Maiju Lassilan klassikkoteos Tulitikkuja lainaamassa. Teatterinäytös oli kaikkiin puolin erinomainen, tosin tuolloin vielä autuaan tietämättöminä heinäkuun tulevasta hellekuvusta värjöttelimme niissä monille tutummissa kesätunnelmissa vilvoittavan tuulen ja jotakuinkin 10 celsiusasteen keskellä. Olipa itse teatteriesityksessäänkin otettu mukaan klassikkokohtaus saunan lauteilta, jonka aikana yleisössä myötätunto ja arvostus oli korkeaa noissa kylmissäkin olosuhteissa näytöksen kunnialla loppuun saakka vieneitä näyttelijöitä kohtaan.





Kesäteatteriesityksen päätyttyä suuntasimme viettämään lauantain ja sunnuntain välisen yön Värtsilän kylässä sijaitsevaan Hotelli Jokeen. Illanviettoon kuului yhteisen illallisen ohella saunomista ja vapaamuotoista illanviettoa tuolla aivan itäisen valtakunnanrajan tuntumassa idyllisen

Värtsilän kylän laidalla sijaitsevalla hotellilla. Sunnuntaina vierailimme vielä Värtsilässä Myllymuseossa, sekä Saarion voimalaitosmuseolla, jonka jälkeen koittikin jo paluumatkan aika. Viikonloppu oli kaikin puolin mitä onnistunein.



Käsikirjoitus 19 tunnissa

Suomen ehkä merkillisin kirjailijakohdalo oli Maiju Lassilalla. Tohmajärven kauniissa Peijonniemessä 28.11.1868 syntynyt Algoth Tietäväinen oli pienestä pojasta alkaen kova lukemaan ja kirjoittamaan. Perheen köyhyys ajoi hänet nuorena rengiksi ja haaveet Joensuun lyseossa oli tuen puutteessa hylättävä. Algoth pääsi kuitenkin opiskelemaan Sortavalan (Kymölän) seminaariin opettajaksi. Kansakoulun opettajan työtä hän teki sen jälkeen Raahessa ja Viipurissa (Pantsarlahdessa), jossa hän tuntemattomasta syystä muutti sukunimensä Untolaksi. Viipurissa opettajantyö oli alkanut uuttua Untolaa ja hän muutti Pietariin tekemään kotiopettajan töitä ja hoitamaan puutavarakauppaa.

Pietarin vuosista ei tiedetä paljoa mutta hän ajautui kaupungin eliitin pariin ja avioitui Therese von Küstringin kanssa. Untola oli yrittänyt peruuttaa häitä ja hän karkasikin vähin äänin omista hääjuhlistaan. Avioero tuli voimaan vasta 10 vuotta myöhemmin. Pietarista hän saattoi lähteä matkalle Moskovaan, tietoja tuolta ajalta ei löydy.

Untola palasi pian Suomeen ja toimi opettajana Lohjansaareissa. Siellä hän alkoi seurustelemaan nuoren leskirouvan Olga Jasinkin kanssa. Olgan tullessa raskaaksi pariskunta muutti Kaustisiin Vintturiin ja lapsi annettiin Kokkolassa sijaisperheeseen. Kaustisen vuonna Untola alkoi kirjoittaa Kokkola-lehteen poliittisia pakinoita. Hänet pyydettiin Suomalaisen puolueen matkapuhujaksi. Parisuhde Olgan kanssa kariutui riitaisesti tragediaan, sillä Olga oli kaatanut Untolan sukupuolielimille rikkihappoa.

Untola vastaanotti uuden työnsä Satakunta-lehden toimittajana kovissa kivuissa Porin keskussairaalaissa. Toimitustyönsä ohessa Algot kirjoitti vimmaisesti: hänen tuhansia käsin kirjoitettuja sivuja sisältänyt Harhama julkaistiin 1909 kirjailijanimellä Irmari Rantamala. Teos oli siinä määrin avantgardistinen aikalaisille, että synnytti kirjallisuusmyrskyn.

Viimeisen kymmenen elinvuotensa aikana häneltä tuli eri kirjailijanimillä yli 30 teosta ja kymmeniä teoksia jäi julkaisematta. Kirjoitusnopeus oli poikkeuksellinen: esim. Manasse Jäppinen syntyi 19 tunnin yhtämittaisen kirjoitustyön tuloksena. Maiju Lassilana kirjoitetut teokset ovat viihteellisiä ja niitä Untola sanoi kirjoittavansa vain saavansa rahaa ”Rantamalan” kirjoitustyöhön.

Untola kieltäytyi Valtion kirjallisuuspalkinnosta 1911 Tulitikkuja lainaamassa teokselleen ja eli niukasti viimeiset vuodet Helsingin Runeberginkatu 6 A:ssa sekatyömies A. Rantalalan nimellä. Hän kirjoitti poliittisia kirjoituksia Työmies-lehteen. Näiden kirjoitusten perusteella hänet vangittiin sisällissodan punavankina ja ammuttiin 21.5.1918 Kruunuvuoren selällä hänen hypätessään vankeinkuljetusveneestä mereen. Omaiset siirrättivät jäännökset Santahaminan joukkohaudasta Hietaniemen kirjailijakortteliin. Kansalliskirjailijamme Algot Untola – Maiju Lassila – Irmari Rantamala on siellä arvoisessaan seurassa.

Vietämme tänä vuonna siis Maiju Lassilan 150-vuotissyntymävuotta. Hänen kuolemastaan on lisäksi pyöreät 100

vuotta. Tohmajärveläinen kulttuuriyhdistys Elämään heränneet runoilijat ry on toteuttanut EU:n Leader-rahoituksella Maiju Lassila –kulttuurireitin (<https://tarinasoitin.fi/majulassila-kulttuurireitti>, pdf-kartta saatavilla koisivulta), juhlanäyttelyn (kesällä 2018 Tohmajärvellä) ja Pieni musta kirja Algotista –kirjan (tulee painoon syksyllä 2018) sekä mm. joukkorahoituksen avustuksella juhlavuodeksi moniaistisen runoteoksen Elämään heränneet,

johon tulee runokirja, kartta ja runofilmatisointeja (ks. teaser: <https://vimeo.com/282676737>). Teosta voi ennakkotilata www.elamaanheranneetrunoilijat.fi tai suoraan allekirjoittaneelta (mii.s.a.seppanen@gmail.com).

PsT Miia Seppänen

Seniores Carelienses –jäsen, yrittäjä, Elämään heränneet runoilijat ry:n puheenjohtaja



Algotin kuva vuodelta 1888 hänen ollessaan 20-vuotias

PUHE INSPEHTORILLE

Puhe Karjalaisen Osakunnan vuosijuhlilta 1963

Vuosijuhlissa kuului olla neljä puhetta: puhe isänmaalle, puhe yliopistolle, puhe inspektorille ja puhe naiselle. Puhe inspektorille oli emännän vastuulla ja kaikki suoriutuivatkin siitä hienosti. Puhe oli pelätty ja odotettu emäntävuoden kohokohta. Vuonna 1963 emäntänä toiminut Meeri Palm kirjoitti runon, mutta loppusilausta varten hän tarvitsi apua. Tarvitsemansa avun hän sai suomen kielen taitajalta Aulikki Kaukovirralla o.s. Tiilikainen. Inspektorina oli tuolloin Urpo Siirala.

Ovesta mies tumma tulevi.
Mitä lie mies miettinevi
määrätietoinen mielessänsä?
Ryhdykäs, ylevä urho.
Jo käytävä kaunistuvi,
kevyt on kynnyks katala,
porras nopea nousta
yhden suuren urohon
korkehimpahan kotihin
ylimmälle portahalle.

Me jo ovella ootamme
varpasilla vartoilemme
tietyn ajan alkamista
kellon käymää keskeisintä.

Jo huomaamme hengen heräävän,
nousevan nuoren mielen
Osakunnan oven päällä
kansan kasvavan keskuudessa
vaapsasissa varttuvissa.
Talohon juhla juontuvi,
kohta koto kaunistuvi
Isän tullessa tupahan
Inspehtorin saapuessa
mukana urhon uljahan
kera ystävän ylevän.
Tuos on tuttu tulossa.
Hymy lämmin lähenevi
katse kaunis kirkastuvi.
Kättelemm reippahasti
riennämme pihan perälle
käymme kulmahuonehesen.
Näemme huumorin hengen
tarmon toteamme terävän
iloisessa isässämme
johtajassamme jalossa.

Siirrymme sitten salihin
pöydän pitkän ympärille.
Puhelevi, juttelevi
puheet parhaat lapsillensa.
Paremmasta ei apua.
Tokko toista löytyiskänä
maailmasta mahtavasta
keskeltä kotoisen kansan.
Kättelemm, kiittelemm,
hetken ehkä jännitämme
edessä etevän urhon
suojelijan silmän alla.

Me taas karkeloon käymme
unohdamme tärkeämmän,
ajatuksen askareisen.

Uksesta urho tulevi
käytävän taas kaunistavi
määrätietoinen mielessänsä?
Utuisilla ulapoilla
ajatuksenko askarrus?
Urhot koolle kutsuvi,
urhot uljahat Karjalan,
miettimähän, tuumimahan,
maata armasta auttamahan.
Parahaksi Karjalamme
kodin kauniin koristeeksi
osakuntamme tueksi
iloksi lastensa omien.

Astuvi ylkä aholle
tähyävi taivahalle
käyskellen kotia kohti
Yrjönkadun kankahille,
luokse ehtoisan emännän.



Viisi syytä kirjoittaa Pieneen Puukelloon

1. Puukello tarvitsee sinua.
2. Välillä on hyvä kirjoittaa jotain muuta kuin opiskeluun liittyviä tekstejä.
3. Kirjoittaminen on hauskaa.
4. Puukello ottaa vastaan materiaalia laidasta laitaan.
5. Puukelloon ei koskaan voi lähettää liikaa juttuja.



Pohjas-Karjalan kul'tuurukezä 2018

Pohjas-Karjalan kul'tuurukezä on ollut miellyttäjä. Pohjas-Karjalan keäteatrat ollah ozuteltu omua ohjelmistuoh. Maiju Lassila 150 pruzazniekkuvuvven kunnivokse Tohmajärvel ozutettih "Spi kuuhe" (Tulitikkua lainaamassa, 1910). Lieksas oldih tavan mugah Monola- da Waskinedälit da Nurmekses Bomban taloin 40-vuodispruzazniekat. Lieksan Vuonislattel ozutettih Rindamalpäi raiviole "Maan veri".

Maiju Lassila 150 pruzazniekkuvuvven henges käin kaččomah Tohmajärven keäteatran "Spi kuuhe" (1910). Tunnetun starinan armahat sanat oldih yhty julgiet, kui sada vuotta tagaperin, konzu net kajahtettihs kanzukunnan syväimes. Yhteskunnallizesti kanduaottajah da julgieh todevutukseh kaččomattah ozutelmu eulluh vagavumieline, a nagrole jäi sijua. Kirjailijan gor'ahine oza (Häi hävii 21. oraskuudu 1918 ollessah matkuamas Helsingin Kauppatorilpäi Suomenlinnan vangin usluagerile kuaznittavakse.) sanottih käziohjelmas.

Nautin Lieksas Monola-pruzazniekkunedälin kul'tuurohjelmua kaččojen Brahe-zualas filman "Häidenvietto Karjalan runomailla" (1921). Se fil'mattih Suojärvel Kuikanniemen hierus kezäl 1920. Rouloi ozutellah ezim. Mat'oi Blattoni da Lyyli Homeh. Juštih nengostu tahtoingi Lieksah: välly piäzy kaččomah kalevalastu fil'mua, kudaman jälles kyzymyksih vastuau azientundii. Nengostu kul'tuurua Lieksa tarviččou!

Pohjois-Karjalan kulttuurikesä on ollut mielenkiintoinen. Pohjois-Karjalan kesäteatterit ovat esittäneet ohjelmistoaan. Maiju Lassila 150 juhluvuoden kunniaksi Tohmajärvellä esitettiin Tulitikkua lainaamassa (1910). Lieksassa vietettiin tavanomaisesti Monola- ja Waskiviikkoja. Nurmeksessa vietettiin Bomban talon 40-vuotisjuhlaa. Lieksan Vuonislahdella näyteltiin "Rintamalla raivioille" Maan veri.

Maiju Lassila 150 -juhluvuoden hengessä kävin katsomassa Tohmajärven kesäteatterissa "Tulitikkua lainaamassa" (1910). Tutun tarinan rakkaat vuorosanat olivat yhä yhtä rohkeat kuin kajahtaessaan sata vuotta sitten: "Pitäähän sitä olla alhaisiakin, sillä eivät muuten ylhäiset heitä ylenkatsoisi ja herrastelisi!" Yhteiskunnallisesta kanta-aottavuudesta ja rohkeasta toteutuksesta huolimatta näytelmä ei ollut kuitenkaan rypyytsäinen, vaan naurulle ja lupsakkuudelle jäi sijaa. Kirjailijan surullinen kohtalo (Hänhän katosi 21. toukokuuta 1918 ollessaan matkalla Helsingin Kauppatorilta Suomenlinnan vankileirille teloitettavaksi.) mainittiin kyllä käsiohjelmassa.

Nautin Lieksassa Monola-juhluviikon kulttuuriohjelmasta katsomalla Brahe-salissa elokuvan Häidenvietto Karjalan runomailla (1921). Se kuvattiin Suojärvellä Kuikanniemen kylässä kesällä 1920. Osia esittävät mm. Matjoi Platonen ja Lyyli Home. Juuri tällaista halusinkin Lieksaan: vapaa pääsy katsomaan kalevalaista elokuvaa, jonka jälkeen yleisökeskustelua, jossa kysymyksiin vastovvaa Karjalan tutkimuslaitoksen tutkijatohtori, runonlauluperinteen tuntija Tiina Sepä. Tällasta kulttuurilämmeä Lieksa tarvihttoo!

Lieksan teatran ozutelmu ”Maan veri” pohjavuu Heikki Turuzen kniigoih. Se sanelou voinuveteruanas da hänen mu ois hedi voinan jälgeh da ainos heijän eloksen ilduhämäräh suate. Korbeh raivatah pelduo da imminkummazet susiedat suajah. Turuzen kielineron omevuttu voibi vaigu ihastellakseh. Ozuttelijat ollah omal tundeheh palol mugan, konzu ozutelmu viey meidy aijas voinan jälgehizih vuoziloih. Tämä reten on Suomen iččenäzyön 100-vuodispruazniekale arvolline ozutelmu!

Lieksan teatterin näytelmä ”Maan veri” perustuu Heikki Turusen kirjoihin. Se kertoo sotaveteraanista ja hänen vaimostaan heti sodan jälkeen ja aina hedän elämänsä iltahämäriin saakka. Korpeen raivataan peltoa ja saadaan kummalliset naapurit. Turusen kielitaituruuden kauneutta voi vain ihastella. Näyttelijät ovat omalla tunteenpalollaan mukana, kun näytelmä vie meitä ajassa sodanjälkeisiin vuosiin. Tämä on todella Suomen itsenäisyyden 100-vuotisjuhlan arvoinen näytelmä.



TIMANTTIHIOMOSSA

Olemme koonneet vanhempamme, Senni ja Kauko Kuosmasen sota-ajan kirjeenvaihdon (vuosina 1937-44) pamfletiksi nimeltä Timanttihiomossa. Vanhempamme eivät halunneet jättää kirjeitä lapsilleen eläessään, vaan he halusivat, että ne luettaisiin vasta, kun he olivat kuolleet. Näin myös tapahtui. Vanhempamme olivat tavanneet toisensa Karjalaisen osakunnan juristikerhossa (isäni luki ylempää oikeustiedettä, äitini alempaa), joten Karjalaisen osakunnan merkitys heidän elämässään oli suuri ja merkittävä. Sotien alussa isämme oli reservinväenrikki, sotien aikana luutnantti ja kapteeni.

Olemme koonneet suoria lainauksia kirjeistä tähän lyhyehköön yhteenvetoon. Jos joku mahdollisesti haluaa perehtyä niihin tarkemmin, hän ottakoon allekirjoittaneisiin yhteyttä.

1.9.1937 Kauko Sennille
Katsos, Sinä ilmestyit elämäni aikana, jolloin olemukseni oli rikkinäinen ja suuntani vailla päämäärää. Nuoruuden innoissani olin uskonut ihmisistä paljon hyvää, ja silloin itsestään vähäpätöinen tapahtuma, mutta niinä aikoina hirveän (anteeksi tuo naisellinen atribuutti) tärkeä romahdutti sillan altani ja mikä vielä pahempaa paljasti itsessäni puutteen tai oikeammin negatiivisen ominaisuuden. Minä, joka silloin luulin olevani täydellinen, virheetön! Oi, kuinka halveksinkaan itseäni! Siitä on jo vuosia: mutta seurauksena oli, että halveksin ihmisiä, enkä luottanut kehenkään. Siitä johtunee, että olin niin "kylmä" osakunnassa ja juristikerhossa. Yksinäisyyteni ja ihmishalveksuntani sai aikaan, etten etsimällä etsinyt ystäviä ja että minulla on peräti harvoja, to-

dellisia ystäviä. Jos olen tullut avoimemmaksi on se kokonaan Sinun lempeän ja valoisan olemuksesi ansiosta. Kaikki se hyvä, johon uskon Sinussa ja Sinun kauttasi. Sinä merkitset minulle niin paljon ja sittenkään tunnen, etten voi aavistaa kuinka paljon.

Kauko tunsi Sennin tavatessaan olevansa vielä paljosta kiitollinen Sennille – hän ei osannut sitä tarkemmin selitellä, tunsi vain – ja siitä hän kirjoitti Sennille aina vähän väliä. Ollessaan Utissa harjoitusleirissä 1937 hän kirjoitti siitä useasti. Ja Senni koki sen ihmeelliseksi ja joskus vähän piinalliseksi. Sotien aikana asia todentui, sillä Kaukolle Sennin olemassaolo ja häneen sitoutuminen niin vahvasti antoi voimakkaan motivaation kestää vaikeudet.

7.7.1937 Kauko Sennille
Minusta tuntuu niin kuin Sinä olisit ilmestynyt oikealla hetkellä elämäni. Et tiedä, kuinka paljosta olen Sinulle kiitollisuuden velassa. Tahtoisin sanoa Sinulle paljon, paljon mutta yksinkertaiselta sotilaalta puuttuvat nyt kaikki sanat: ikävöin Sinua. Sinun sotiva reservinväenrikkisi.

11.7.1937 Senni Kaukolle
Rakas, miksi kirjoitit olevasi kiitollisuudenvelassa minulle? Ystäväiseni, elä sano niin, sillä minun tuli niin huono omatunto sillä Sinä luulet minusta liian paljon. Enkä minä ole mitään Sinulle, rakas, tahtoisin olla niin paljon, paljon enemmän.

Kaukon ja Sennin talvisota 30.11.1939-13.3.1940

5.12.39 Kaukolta Sennille
Rakas, se mitä odotettiin, on nyt toteutunut. Pahin, mikä valtakuntaa ja kansaa voi kohdata, on keskuudessamme. Sota on jo kovasti rasittanut meitä. Mitä edessämme on, sen tietää ainoastaan Hän. Kaunein, mitä olen saanut, olen saanut Sinulta. Nyt voin kuolla isänmaan puolesta rauhallisesti alistuen siihen, mikä välttämätöntä on. Kuolemakaan ei voi meitä erottaa. Jos elämä on meidät erottanut, yhdistyköön kuolo meidät.

9.12.39 Kaukolta Sennille
Elämä tuntuu niin omituiselta kirjeittäsi lukiessa; tuntuu kuin kaikki se, mitä olen kokenut on unta, suurta unta. Päivä kerrallaan olen elänyt. Levollisena kohtaan sen, minkä tuleman pitää.

25.12.39 Kaukolta Sennille
Rauha maassa ja ihmisillä hyvä tahto. Näin kuuluu jouluviesti, jonka merkitystä emme ole arki-oloissa aina täysin tajunneet. Kohtalo on nyt tahtonut osoittaa meille mitä rauha merkitsee, mitä merkitsee saada viettää joulujuhla omaistemme, rakkaimpamme piirissä. Ja kuitenkin, eilen illalla viettäessäni aattoa joukkueeni kanssa korsussa, luettuamme jouluvankeliumin ja laulettuamme jouluvirsiä syntyi hiljaisia hetkiä, jolloin ajatuksemme lensivät heidän luo. Rakkaimpamme luo, jonka vuoksi me olemme täällä. Rakas, Sinä olet minun silmissäni koko rakas isänmaani, jonka puolesta taistelen viimeiseen asti.

12.1.1940 Kaukolta Sennille
Rakas, huomenna tule kuluneeksi kolme kuukautta siitä ikimuistoisesta illasta, jolloin näin Helsingin viimeisen kerran. Ei silloin suotu meidän aavis-

taa, mitä tuleman piti, ei tuntea, mitä kaikkea silloin ero merkitsi.

Kirjoitan tätä korsussa maan alla, etulinjalla. Ryssä on aukean takana pääsyä tänne odottelemassa. Pojat vierelläni nukkuvat nauttiakseen edes hetken sitä lepoa, mitä heille täällä voidaan antaa. Vartiopalvelu on raskasta, varsinkin öisin, jolloin on terästettävä kuuloa äärimmilleen. Lomista täällä ei ole puhettakaan enkä sitä toistaiseksi toivokkaan sellaista mahdollisuutta. Kaikki on kuitenkin Luojan huomassa. Jos Hän niin tahtuvaksi sallii, niin silloin eloni on ylenmääräinen. Nyt olen alistunut kaikkeen, mikä eteen on tuleva. Kuitenkin Sinä olet niin kaukana täältä. Olin aikaisemmin katkera kohtalolle, että näin piti käydä. Nyt olen oppinut alistumaan ja otan vastaan tyynin mielin senkin iskun, että meidän, jotka rakastamme toisiamme täytyy olla erossa ja kaukana toisistamme.

30.1.40 Kaukolta Sennille
Saimme tänään kirjeen entiseltä joukkueemme mieheltä. Hänet näet siirrettiin sissijoukkoihin. Odottamattoman kauniisti tuo tavallinen neljän lapsen isä, työmies kirjoittaa. ”Me sydänverellämme tulemme punaamaan Suomen hanget, mutta on tuleva aika, jolloin Suomen hanget loistavat entistä kirkkaampina”. Eikö ole ihmeellistä se sattuva ja ihana ilmaisutapa, joka kansamiehillämme on. Tuntuu siltä kuin sivistyneistöllämme olisi liiaksi sanoja, kauniita sanoja, jota kulutetaan loppuun jo rauhan aikana.

8.2.40 Kaukolta Sennille
Kämppäamme – komentokorsu – on muuttunut perin siivoksi kielenkäytön suhteen. Kiroileminen on näet ankarasti kielletty. Sakko kerralta 1 mk ja se lasketaan puolustuslaitoksen hyväksi. Rahaa kassaan on parin päivän ajalta kertynyt lähes 100 mk. Varsinkin arvoista vieraamme

joutuvat useasti kukkaroaan keven-
tämään. Lehtori Kalle Väänänenkin
kävi täällä poikia hauskuttamassa.
Ilmoitti olevansa kossu-kelporttööri,
kiroili mehevästi – ja menetti mark-
kojaan. Hän vakuutti, että sota lop-
puu maaliskuussa. Veljensä on kuu-
lemma jonkinlainen kaukonäkijä. Oli
ennustanut Puolan sodan ja meidän
sotamme alun ja myös siis lopun.

19.2.40 Kaukolta Sennille

Rakas vaimoni, paljon on koettu ja
nähty sen jälkeen, kun viimeksi Sinul-
le kirjoitin. Ehkä arvannet meidän
osuutemme viime päivien tapahtu-
miin päämajan tilannekatsauksista.
Ihmeellistä on, että olen säilynyt täy-
sin vahingoittumattomana. Paljon
olisi kertomista, mutta sekä ruumiil-
linen että sielullinen uupumus estävät
selonteon nyt. Ehkäpä minulle an-
netaan tilaisuus siihen myöhemmin,
ehkä ei. Lepo olisi meille nyt tarpeen,
mutta sen saanti ei ole vielä näköpi-
rissämme.

13.3.1940 saatiin aikaan Moskovan rauha.

22.3.40 Kaukolta Sennille, jonkinlai-
nen yhteenveto talvisodasta
Rakas vaimoni,
Kaikki se kauhea ja raskas, minkä
olemme kokeneet on nyt takanamme.
Ja kuitenkin en voi olla iloinen. To-
sin olen kiitollinen siitä, että Jumala
on suopeudessaan minua varjellut
kaikissa varoissa ja siitä, että hän
on varjellut Sinua ja kaikkia omiani.
Hänen ansiostaan saamme aloittaa
yhteisen elämänvaelluksen.

Ja kuitenkin en voi olla Iloinen.
Rakas, sydämeni vuotaa verta kau-
niin Karjalamme puolesta. Niin kun-
niakkaasti kuin kamppailimmekin,
pakostakin kysyy itseltään, teim-
mekö kaiken voitavamme? Arvaat,
että tunnelmamme vetäytymismat-

kallamme oli painostava. Tiemme
varrella olevat komeat talot ja pellot
kylpivät kirkkaassa talvi-auringossa
muistuttaen meitä siitä vuosisatojen
työstä, minkä isämme ovat tämän
maamme osan hyväksi suorittaneet.
Ajattelimme mielissämme, että se,
minkä me nyt raskain mielin ja veri-
uhrein ryssälle luovutamme, on vain
lainana, joka peritään takaisin korko-
jen kanssa.

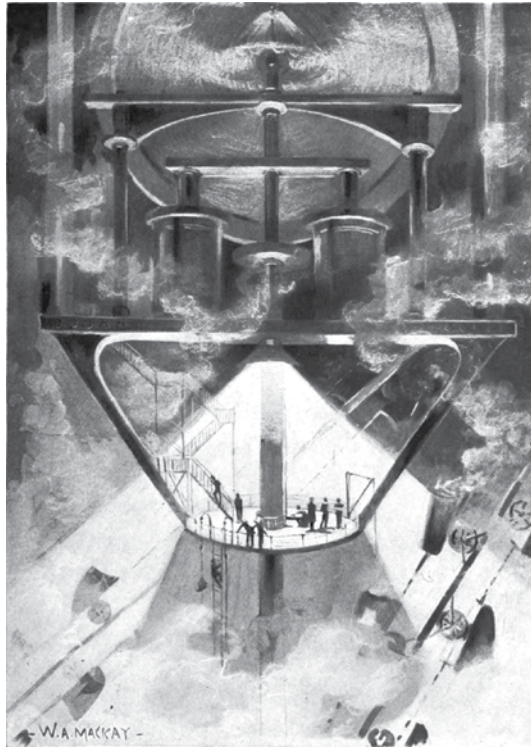
Rakkahin, ajattele Laatokan jylhiä
rantoja, Annalan vehmasta luontoa,
laulukaupungin Sortavalan viehkeyt-
tä, Tolvajärven kuulakkaita harjuja ja
Suojärven, syntymäseutusi, rakkaita
tantereita. Kaikki tuo meiltä riiste-
tään, mutta muisto, kaunis muisto jää
sieluumme. Kuinka paljon rakasta ja
kaunista muistoihimme sisältyykään!
Viipuri, karjalaisten pääkaupunki, ei
ole enää meidän. Ja Kaalamo, On-
nenmäki, sekin jäänee ryssien puolel-
le. Minnekähän nämä kaikki koditto-
mat sijoitettaneen?

Rakas, huolimatta raskaasta rauhas-
ta ja sen yhtä raskaista seurauksista,
me emme saa lannistua emmekä jää-
dä suremaan. Pyyhkikäämme kyynel
silmästämmme ja hymyillen aloitta-
kaamme työmme uuden Suomen hy-
väksi. Pienentyntkin isänmaamme
tarjoa tulevaisuuden kaikille kansa-
laisillemme.

Sinulle voinen sanoa suoraan, että
meidän rintamalla olleiden mielestä
muu ratkaisu kuin nykyinen ei ollut
enää mahdollinen. Kolme kuukautta
olimme yhtämittaa taistelleet yhäti
harventunein rivein lepoa saamatta.
Olimme niin uupuneet, että linjamme
olisivat varsin helposti murtuneet. Ja
se olisi merkinnyt koko Suomen tuhoa.

Meeri Palm
Elina Kuosmanen

JAARITELMA



Science fiction -kirjallisuus ja -elokuvat ovat tulevaisuuskeskeisiä. Ne maalailevat kuvia mahdollisesta. Oli esitetty tulevaisuus optimistinen tai dystooppinen, tai jotakin siltä väliltä, näkemyksen uskottavuus on olennainen osa scifin lumoa. Scifitarinan elementtien on säilyttävä haalistumatta huomispäivän nousevan auringon ka- jossa, mikäli tarina haluaa pysyä uskottavana myös tulevaisuudessa.

Vaikka scifi-tarina ei polttomerkitsi- sikään itseään vuosiluvulla, voi aika sil- ti rynnätä sen yli. Vanhentuneen scifin esittämästä tulevaisuudesta muodos- tuu anakronismi, joka ulvoo olemas- saolonsa ristiriidoista herkeämättä. Isaac Asimovin Säätio-trilogiassa hen- kilöhahmo laskeutuu avaruusaluk- sellaan kaukaisen planeetan pinnalle ostaakseen sanomalehden kolikkoau- tomaatista – päästen vasta sen sivuilta

viimein käsiksi tuoreimpiin uutisiin. William Gibsonin Neurovelhon suur- kaupungin syrjäkadut ovat hylättyjen faksipapereiden hunnuttamia. Mis- sään matkapuhelimia ja Internetiä edeltävässä tarinassa ei ole onnistuttu ennakoimaan kummankaan merkitys- tä yhteiskunnalle ja kulttuurille.

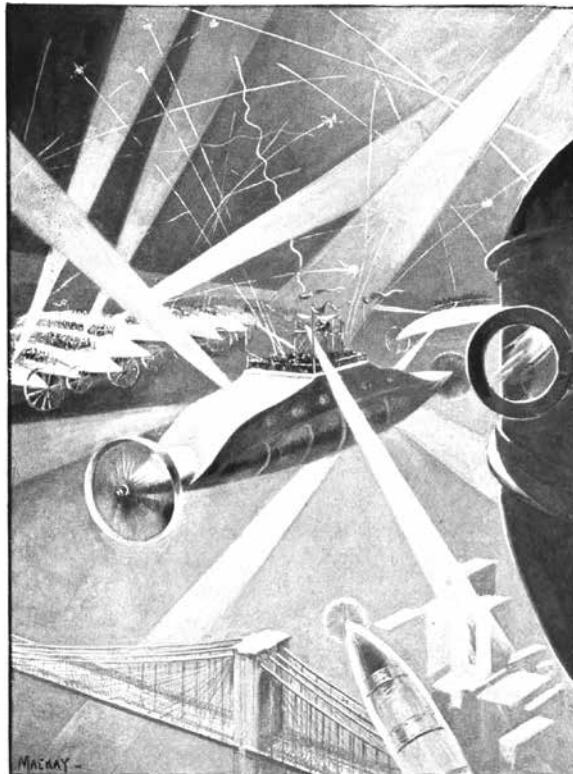
Ihmisen on käytännössä mahdoton- ta kuvitella olento, jonka ulkomuoto ei muodostuisi tunnettujen olentojen elementeistä. Aivot rakentavat kai- ken kuvittelemansa olemassa olevista osasista. Avaruusolento voi olla kaksi- jalkainen humanoidi tai hyönteismäi- nen hirviö, mutta täydellisen vierasta olentoa ihminen ei kykene hahmotte- lemaan. Samalla tavoin on miltei mah- dotonta nähdä kauas tulevaisuuteen, jonka ääriinjoi ei enää voi suoraan johtaa tämän hetken palasista.

Tulevaisuuteen asettuvan fiktion kirjoittaja on maailmaansa luodessaan sidottu siihen, mitä hän näkee, kokee ja tietää tässä hetkessä. Nykyhetkestä johdetut aavistukset osuvat vaihtelevalla menestyksellä oikeaan – sitä satunnaisemmin mitä kauemmas tulevaisuuteen edetään. Ennustaminen ei hyvästä syystä ole scifin perimmäinen tarkoitus. Sen sijaan scifi kertoo tarinoita ja niiden kautta siitä kulttuurista, jossa elämme. Usein kirjoittaja turvautuu suuren tuntemattoman edessä paradoksaalisesti menneisyyteen. Esimerkiksi Asimovin Säätio-trilogia on toisinto Rooman valtakunnan noususta ja tuhosta (Edward Gibbonin mukaan). Syklinen aikakäsitys piilottelee usein kirjallisuuden edistysuskoisimman genren sivuilla.

Ajan ohittamien scifi-tarinoiden anakronismit ovat hullunkurisia ja niiden väärät visiot huvittavia, jopa kiusallisia. Miksi? Kenties koska ne paljastavat armotta erehtyväsysteemme. Oli

scifi optimistista tai armottoman dystooppista, yksi asia säilyy tarinasta toiseen vain harvoin poikkeuksin. Scifi valaa uskoa tieteen ja siihen genressä tiukasti kiinni hitsatun teknologian alati jatkuvaan kehitykseen. Ihminen voi käyttää tieteen tuloksia asettaakseen yhteiskunnalle pakkopaidan tai suunnan kohti tuhoa, mutta harva tarina kyseenalaistaa tieteen & teknologian suuntaa kohti uusia, mielikuvituksen asettamia tasoja.

Scifin vanhentuminen tapahtuu silloin, kun tieteen & teknologian symbioosin muodostama primus motor sakkaa. Erityisesti teknologinen harha-askel suistaa scifin pois uskottavuuden polulta. Helikopteriautot eivät saavukaan, eikä tähtijärjestelmien välillä liikkuvan avaruusaluksen tietokone pidä sisällään valtavia magneettinauhakeloja. Tulevaisuuteen tähyilevä tarina takertuu kiinni kirjoitushetkeen.





Pieni Puukello
ISSN 0359-1271

Julkaisija
Helsingin yliopiston
Karjalainen Osakunta

Päätoimittajat
Alina Riionheimo
alina.riionheimo@helsinki.fi

Toimitussihteeri
Emmi Puumalainen
emmi.puumalainen@helsinki.fi

Painopaikka
Picaset Oy, Helsinki

Painos
200

Toimituskunta
Kaisa Kortelainen
Santeri Matikka
Tatu Räsänen
Janne Kangaskesti

Ilmestyminen
Neljä kertaa vuodessa

**Pieni Puukello saa HYY:n
järjestölehtitukea.**

Kuvien oikeudet

Kansilehtien kuvat - Alina Riionheimo
Osakunnan kesäretki Tohmajärven Potsipäiville - Antti Rätty
Käsikirjoitus 19 tunnissa - V. Ollilainen
Pohjas-Karjalan kul'ttuurukesä 2018 - Wikimedia commons: Ppntori
Jaaritelma - Wikimedia commons: Wm. A. MacKay (William A. Mackay)



Posti Green

**Seuraavaan Pieneen Puukelloon
lähetettävien juttujen deadline on 9.11.**